

DIARI DE SESSIONS DEL PARLAMENT DE CATALUNYA

XIV* legislatura · quart període · sèrie P · número 89

Ple del Parlament

Sessió 43, solemne, dimarts 13 de desembre de 2022

Vicepresidència primera en funcions de presidenta,
H. Sra. Alba Vergés i Bosch

TAULA DE CONTINGUT

Sessió solemne amb motiu del norantè aniversari de la constitució del Parlament de Catalunya

401-00028/13

3

* Denominació que adopta la legislatura actual a partir del 4 de juny de 2021, en compliment de la Resolució 9/XIII del Parlament de Catalunya, aprovada pel Ple en la sessió 7, del 2 de juny de 2021 (BOPC 50/13, del 04.06.2021).

Aquesta publicació és impresa en paper ecològic (definició europea ECF), en compliment del que estableix la Resolució 124/III del Parlament, sobre la utilització del paper reciclat en el Parlament i en els departaments de la Generalitat, adoptada el 30 d'abril de 1990.

El *Diari de Sessions del Parlament de Catalunya* (DSPC) reproduïx només les intervencions orals fetes durant la sessió. La resta de documentació que acompanya la intervenció es pot consultar a l'expedient del ple.

Imprès al Parlament

ISSN: 0213-7976 (general)

0213-7984 (sèrie P)

DL: B-27.966-1980

www.parlament.cat

Sessió 43

La sessió s'obre a les sis de la tarda i sis minuts. Presideix la vicepresidenta primera en funcions de presidenta, acompanyada de vicepresidenta segona, el secretari primer, la secretària segona i el secretari tercer. Assisteixen la Mesa el lletrat major en funcions de secretari general i el lletrat Antoni Bayona Rocamora.

Al banc del Govern seu el president de la Generalitat, acompanyat de tot el Govern.

ORDRE DEL DIA DE LA CONVOCATÒRIA

Punt únic: Sessió solemne amb motiu del norantè aniversari de la constitució del Parlament de Catalunya (tram. 401-00028/13). Junta de Portaveus. Substanciació.

La vicepresidenta primera en funcions de presidenta

Benvolguts diputats, benvolgudes diputades, president de la Generalitat, consellers, consellers, membres del Govern, expresidents i expresidents del Parlament, presidenta, expresidents de la Generalitat de Catalunya, diputats i diputades de legislatures anteriors que ens acompanyeu tant en aquest saló com des d'altres sales habilitades, autoritats, sigueu tots i totes molt benvingudes a aquesta sessió solemne per commemorar els noranta anys de la constitució del Parlament de Catalunya.

Sessió solemne amb motiu del norantè aniversari de la constitució del Parlament de Catalunya

401-00028/13

En aquelles primeres sessions, amb un govern encara provisional, s'escollí com a primer president d'aquesta cambra el president Lluís Companys i Jover i la resta de membres de la Mesa del Parlament.

Precisament, com també se'n fa esment als discursos pronunciats l'any 1932, aquest edifici on som s'alça després de 1714 per oprimir el poble català. Aquest edifici, construït dins la ciutadella militar, era el símbol per recordar a la ciutat de Barcelona i arreu del país que els i les catalanes passàvem a viure sota el jou de la monarquia borbònica, no com a ciutadans, sinó com a súbdits.

Avui, i des de fa noranta anys, hem erigit orgullosos la Ciutadella i aquest antic polvorí, després convertit en palau, com a bressol de la sobirania popular, sent la nostra cambra de representants, d'on emana la voluntat popular de Catalunya.

Els comicis del 1932, que avui també commemorem i celebrem, van ser l'inici de la restauració dels drets i les llibertats del poble català, sota l'auspici d'una nova era, d'un nou camí que anhelàvem amarat de drets i llibertats i que omplien aquest hemicicle de política i de persones compromeses amb els drets nacionals i socials de Catalunya.

Per recordar-ho, escoltem les paraules, a través de la reproducció d'un vídeo, del llavors president Francesc Macià, que es dirigia a la cambra catalana i a tots els catalans i catalanes en un dia històric, el dia de la constitució del Parlament de Catalunya.

(Es reproduïx el vídeo: «Em plau saludar-vos, honorables diputats de Catalunya, dintre aquests murs que el destí ha volgut que fossin justament els mateixos que alçà per abatre Catalunya l'usurpador de les nostres llibertats. Renascut l'esperit immortal de la nostra raça, pren possessió victoriosa d'aquesta fortalesa per a celebrar-hi de nou corts nostres, que hi dictaran lleis nostres, en llengua nostra. Sentiu-la, la joia d'aquest moment, i amb ella la vostra responsabilitat i la vostra glòria. Hi ha un poble alçat al voltant vostre. Escolteu la seua vibració, recolliu els seus anhels, realitzeu les seues esperances. Res ni ningú no pot privar-nos ara de plasmar-li aquella Catalunya que, salvant-lo de la inquietud del viure, el mena cap als ideals. Sou la lliure voluntat de la pàtria, sou, honorables diputats, tot Catalu-

nya en peu. Penseu que reprenem la història d'un poble justicier que no es vincla, d'un poble que no volgué rei, sinó prínceps, que eren el primer entre iguals, elegits per ciutadans que, de dret, eren lliures.» Aplaudiments.)

Havent sentit les emocionants paraules del president Macià, cal recordar que altra vegada, però, el 1936, el feixisme i l'autoritarisme van alçar-se per esfondrar els valors i els ideals pacífics, democràtics i republicans de la majoria de ciutadans de Catalunya, abocant-nos de nou a una època fosca i tèntrica de franquisme que va clausurar aquest hemicicle on havia brotat la democràcia i les nostres institucions.

Som un país de llarga tradició democràtica i, com va dir el mestre Pau Casals davant l'Assemblea de les Nacions Unides, som el primer país que va tenir un parlament, i sabem perfectament el valor que té la democràcia; ho sabem perquè ens l'han manllevat massa vegades.

Fa noranta anys el president demanava als diputats –aleshores tots eren homes–..., els deia: «Inspireu les vostres lleis en aquest mateix escrit seu, que l'ha fet sempre un dels pobles més lliures del món. No oblideu que els problemes més bàsics i més vius són els dels que treballen. Si voleu ésser justos, poseu el vostre especial esforç en totes aquelles lleis que revesteixen un caràcter social i que tendeixen a l'abolició de tot ús abusiu i de tot abusiu privilegi. Que de la gran festa de les nostres llibertats, cap ciutadà de l'estament o classe que sigui no se'n pugui tornar amb set de treball, de cultura i de justícia.»

Sabem, en definitiva, que el Parlament és el bastió dels nostres drets i llibertats, el baluard d'aquesta democràcia que emana del poble. Sabem que tant va costar aconseguir-lo com mantenir-lo. Sempre hi haurà qui pretengui afanar la veu de la ciutadania a la qual volem representar i reivindicuem i defensem sempre des d'aquí el Parlament, i la democràcia.

En la commemoració del cinquantè aniversari, el president Barrera afegia: «També es defensa el nostre Parlament fent que sigui conegut i que sigui estimat per la nostra gent, pel nostre poble, fent que no el vegin lluny, que no el vegin distant, que no el vegin poc operatiu, que no el vegin perdut en coses abstractes o de poca incidència ciutadana, fent que tingui escalf, donant-li escalf.»

Per això cal agrair avui la feina de totes les persones que han passat per aquest Parlament: totes les meses, diputats i diputades, i també els treballadors i treballadores de la casa que ho han fet possible.

Permeteu-me acabar amb unes paraules del president Macià que fa noranta anys citava recordant la caiguda de Barcelona el 1714; Macià digué: «Per vèncer del tot un poble, cal vèncer la seva voluntat, i aquesta no la torçà ni Felip V ni cap de la seva descendència. Voluntat que avui es referma més forta i més conscient que mai, en aquest Parlament; aferma la veritat que els que han guanyat la batalla no foren els Borbons sinó que som els catalans, i que la diada heroica de l'11 de setembre de 1714 fou ja l'alba roja del nostre renaixement.»

Diputats i diputades del Parlament de Catalunya, donem inici a aquesta sessió solemne. Visca Catalunya.

(Aplaudiments.)

Prosseguirem aquesta sessió amb les intervencions dels representants dels grups parlamentaris, per un temps màxim de cinc minuts. En primer lloc, té la paraula, per part del Grup Mixt, el diputat Alejandro Fernández Álvarez.

Alejandro Fernández Álvarez

Presidenta, presidents del Parlament, expresidents de la Generalitat de Catalunya, diputats, diputades, treballadors de la institució, representants de diverses institucions econòmiques, socials, avui presents, senyores i senyors, no resulta fàcil, en la darrera dècada, a Catalunya, trobar un to institucional que pugui ser mínimament compartit per tothom, n'acabem de tenir una prova. Podríem dir que és fins i tot metafísicament impossible, em temo, encara que, tot descartant aquesta possibilitat d'un

to que pugui ser compartit per tothom, d'absolut consens, sí que crec que com a mínim podem trobar alguns elements que ens permetin no discutir-nos massa en un acte com el d'avui. I per aconseguir-ho, el primer que has de decidir és d'allò de què no parlaràs. En conseqüència, jo fugiré del debat històric, de la interpretació del que aquí ha passat en cada moment. En actes com el d'avui, considero que és una pràctica absolutament estèril, tant com seria discutir –alguna vegada s'ha fet aquí– si el senyor Pere Aragonès és el president de la Generalitat de Catalunya número 132 o és l'onzè.

Descarto també analitzar l'actual conjuntura política, o si contribueix a donar prestigi, o no, a aquesta institució tenir la presidència mig buida o continuar amb argúcies, astúcies, subterfugis i aquest tipus de pràctiques parlamentàries tan nostrades a Catalunya des de fa massa temps. Prefereixo, com a president del Partit Popular de Catalunya i en nom del meu partit, traslladar un sincer elogi al parlamentarisme, plenament conscient que segurament no agradarà a tothom la reflexió, però, com a mínim, la intenció hi és.

I el primer que voldria deixar clar és que sense parlamentarisme no hi ha democràcia, sense el que fem aquí tots nosaltres no hi ha democràcia. És l'elogi més gran que em puc imaginar cap a la nostra feina. I, per tant, degradar el parlamentarisme és degradar la democràcia.

Malauradament, en allò que s'ha vingut a anomenar darrerament «la nova política», no sempre s'ha perseguit complementar o millorar el parlamentarisme i la democràcia representativa, sinó, ans el contrari, desprestigià-la o directament substituir-la per quelcom ben diferent, i, per cert, ben poc democràtic, amb tres temptacions, hi insisteixo, ben poc democràtiques. La primera és substituir, com deia –no «complementar», «substituir»–, la democràcia representativa d'aquí per la democràcia directa. La segona és dibuixar una voluntat del poble superior jeràrquicament a la que s'expressa aquí a través del vot i el debat parlamentari. I la tercera és la manca de respecte a les normes democràtiques aprovades pels nostres antecessors. Les normes democràticament aprovades pels nostres antecessors, efectivament, no són sagrades o immutables, és clar que no, però sí que han de ser respectades; és a dir, si s'han de canviar, s'han de respectar els mecanismes de reforma pactats pels nostres antecessors. És el famós debat Kelsen versus Carl Schmitt, i ens recorda que això de desprestigià, diluir o substituir el parlamentarisme no és nou, que ja es va viure al període d'entreguerres del segle XX a Europa, amb conseqüències dramàtiques, directament tràgiques. També en aquella època s'acusava el parlamentarisme de ser una cosa lenta, farragosa; poc operatiu, poc resolutiu, massa discurs i poca acció, es deia en aquell moment. Vista l'alternativa, beneïda lentitud, beneïts discursos.

I és que el parlamentarisme és el millor antídote contra el populisme i la demagògia. Fer bé la nostra feina aquí és el millor antídote contra el populisme i la demagògia. Fer bé la nostra feina aquí és també respectar-nos entre nosaltres, fer compatible la contundència del missatge polític amb la dignitat personal indiscutible de tots i cadascun de nosaltres, i, si ens equivoquem, que passa molt sovint, es rectifica, es demana disculpa i no passa absolutament res. Perquè, en definitiva, «respecte» és la paraula clau en un parlament: respecte entre nosaltres, respecte als nostres antecessors, respecte a les pròpies normes d'aquesta institució; hi insisteixo, a les pròpies normes d'aquesta institució. Aquest respecte, que ningú no en tingui cap dubte, serà el millor servei que podem donar a la democràcia.

Gràcies.

(Aplaudiments.)

La vicepresidenta primera en funcions de presidenta

A continuació, té la paraula, en nom del Grup Parlamentari de Ciutadans, el diputat Carlos Carrizosa Torres.

Carlos Carrizosa Torres

Me temo que en esta misa a mí no me van aplaudir.

El pasado 6 de diciembre se cumplían noventa años de la constitución del Parlamento de Cataluña en tiempos de la Segunda República, y hoy, la mayoría del Parlamento se saca de la manga la celebración de este Pleno solemne para conmemorar la efeméride. Ese mismo día, 6 de diciembre, se cumplieron cuarenta y cuatro años de la aprobación de la Constitución española, el texto legislativo que mayor apoyo social ha recibido a lo largo de la historia de Cataluña. La Constitución recibió el apoyo de más del 90 por ciento de ciudadanos de Cataluña que votaron aquel día, por encima de la media española. Y, sin embargo, ese hecho histórico tan importante en términos de derechos y libertades, no ha merecido el más mínimo recuerdo ni reconocimiento institucional en nuestra comunidad.

Es evidente que ustedes están a otra cosa. Están por la demolición del estado democrático de derecho y por la revisión sistemática de la historia para adaptarla a su gusto y a sus objetivos políticos. Y su revisión de la historia no se reduce a tiempos lejanos, sino que ustedes, con la inestimable colaboración del señor Pedro Sánchez, intentan adulterar también los hechos más recientes de nuestra historia. La reinención del Código penal a la carta para solazar a Oriol Junqueras es el enésimo ejemplo de esa inclinación suya a reescribir la historia. Ahora ustedes y Pedro Sánchez pretenden hacernos creer que su golpe de 2017 no fue ni siquiera delito. Son ustedes dignos epígonos del Institut Nova Història.

Desde luego, a nosotros no nos parece que Francesc Macià fuera un hombre admirable desde el punto de vista político, pues sentó las bases de la inestabilidad y el golpismo que caracterizó la actuación de Esquerra Republicana al frente de la Generalitat de Catalunya. Su sucesor y primer presidente de esta cámara, Lluís Companys, se alzó en 1934 contra la República en una intentona que causó decenas de muertes en Barcelona.

Y, de todas formas, no deja de ser curioso que precisamente ustedes reivindiquen un parlamento por el que ustedes han mostrado tan poco respeto a lo largo de toda la historia. En 1934, el golpe de Companys acabó con la suspensión del Parlament, y en 2017 el golpe encabezado por Puigdemont y Junqueras acabó con la aplicación del 155. Son ustedes una amenaza, un peligro para la gobernabilidad, para el autogobierno de Cataluña. Macià fue el primero en incurrir en deslealtad para con el Gobierno de España, en ese caso el de la Segunda República desde el día de su proclamación.

Macià, Companys, Heribert Barrera, Torra, Puigdemont, etcétera, son solo algunos de los principales exponentes de esa manera de hacer política insolidaria, supremacista y antidemocrática. Así que no pretendan que asumamos su hagiografía de personajes tan funestos para la historia de Cataluña y del conjunto de España.

El propio Manuel Azaña, presidente del Gobierno de la República y de la propia Segunda República, quedó profundamente decepcionado por el comportamiento de la Esquerra Republicana de Catalunya de la época, a quienes reprochó sus abusos, rapacerías, locuras y fracasos que contribuyeron de forma decisiva a la división y a la confrontación de la década de 1930.

Por eso hoy queremos reivindicar, desde Ciutadans, una figura que encarnó perfectamente el sentido común, la sensatez de una generación que quiso pasar página y dejar atrás el guerracivilismo que ustedes ahora pretenden desempolvar a todas horas. Me refiero, claro está, a Josep Tarradellas, cuyo espíritu cívico, respetuoso con la pluralidad de Cataluña, alejado del esencialismo identitario que ustedes representan, está en la base de la fundación de nuestro partido allá por el año 2006. Nosotros reivindicamos esa idea cívica e integradora de Cataluña.

De hecho, fue Tarradellas quien definió a la perfección al régimen instaurado en Cataluña por el nacionalismo encarnado por el señor Jordi Pujol. Al señor Pujol hay que reprocharle, en nombre de muchos ciudadanos catalanes, la instauración en Ca-

taluña de una auténtica «dictadura blanca», por decirlo en términos de Tarradellas, un régimen que desprecia a los catalanes que tenemos el español como lengua materna y que tacha de «*botifler*» a todo aquél que no comparte su visión esencialista de Cataluña.

Dense por saludados el resto de los santones nacionalistas que hoy nos acompañan, Artur Mas, Núria de Gispert, el señor Montilla, incluso. (*Remor de veus.*) Ustedes, con sus planteamientos políticos, representan la antítesis del parlamentarismo democrático.

(*Alguns aplaudiments.*)

La vicepresidenta primera en funcions de presidenta

Té la paraula, en nom del Grup Parlamentari d'En Comú Podem, la diputada Jéssica Albiach Satorres.

Jéssica Albiach Satorres

Bé, molt bona tarda a totes i a tots. Benvinguts i benvingudes les persones que ens acompanyen en aquest dia tan important, perquè avui celebrem que aquest edifici que va ser polvorí, que va ser palau de la monarquia, el vam convertir en el palau del poble. I, per tant, avui és un dia per prendre consciència de tot el que implica aquest gest i de les conviccions d'aquelles persones que ens van precedir. És un dia per a no oblidar també que avui celebrem una institució que va ser obligada dictatorialment a funcionar durant quaranta anys des de l'exili i que, per tant, la nostra obligació com a diputats i diputades també és no donar la democràcia per feta, sinó seguir construint-la pam a pam i dia a dia. I això vol dir ser conscients de tot allò en què hem avançat, però també de tot allò que podríem haver fet millor com a representants del poble de Catalunya.

Hem avançat molt en qüestions com la feminització de l'exercici de la política –només cal veure avui l'hemicicle–, també hem avançat en que aquest Parlament cada vegada s'assembla més a la societat a la que volem representar, una Catalunya diversa, una Catalunya mestissa, però està clar que encara ens falta molt de camp per córrer.

També m'agradaria posar en valor... –crec que és responsabilitat i obligació fer-ho–, dir que aquesta institució ha estat pionera i capaç de tirar endavant lleis tan importants pel nostre país com la llei del dret a l'habitatge, la primera llei de normalització lingüística als vuitanta, la llei de l'Institut Català Internacional per la Pau, la llei per l'erradicació de les violències masclistes, la llei del canvi climàtic i tantes altres. Per tant, crec que també és motiu per estar orgullosos d'aquest Parlament.

I no m'agradaria passar per alt un altre fet que també trobe que és clau i del qual també pense que hem d'estar ben orgullosos. I aquí sí que m'agradaria detindre'm un segon. És en el tractament que li donem en aquesta cambra, en aquesta institució, a l'extrema dreta, perquè pense que hauria de ser referent i inspiració per a altres institucions i per a altres parlaments de l'Estat i del món. Davant del seu intent de deshumanització de l'adversari, de les seves mentides i dels seus discursos d'odi al diferent, nosaltres, evidentment, des de la nostra diversitat i també des de les diferències polítiques que tenim com a formacions polítiques que som, no ho naturalitzem, no caiem en les seues provocacions i posem arguments, veritat i seny. I deixeu-me dir també, no ho estem fent a soles, ho estem fent amb la complicitat de les entitats, del sentit comú de la ciutadania i també dels mitjans de comunicació catalans.

Per tant, crec que quan ens equivoquem, quan no fem les coses bé, ens ho hem de dir. Però quan sí que fem les coses bé, també ens ho hem de reconèixer per poder seguir avançant.

I, en aquest sentit, en seguir avançant per fer les coses millor, jo crec –i aquí no sé si estaran amb mi– que no deixa de ser estrany celebrar l'aniversari d'aquesta cambra sense que aquesta dispose d'una presidència amb totes les condicions necessàries per al seu bon funcionament. Jo crec que haver situat el nostre Parlament en

aquesta situació és una anomalia del tot innecessària que cal corregir. Encara tenim legislatura per davant, encara tenim temps per davant. I per això demane a aquells que ho tenen a la seua mà que ho esmenen, perquè ni Catalunya ni aquesta institució es mereixen aquesta anomalia.

Perquè, com deia al principi, avui celebrem els noranta anys del Parlament. I això ens exhorta també a seguir repensant aquesta institució, a obrir encara més les portes i les finestres d'aquest palau ciutadà i, sobretot, a reflexionar per veure com som millors i més útils i, a més, fer-ho sabent que som responsables del que ha passat, però sobretot també d'allò que toca fer. I aquest és l'esperit que ens ha de seguir guiant: demostrar la nostra voluntat de ser en comú com a poble, l'esperit que ja tenien diputats d'aquest Parlament com, per exemple, el Joan Comorera, que deia allò de que la política exigeix plantejaments de problemes concrets i solucions concretes. I crec que avui, com dic, també és el dia de tindre-ho molt molt present i de reivindicar aquest esperit, perquè aquest no és un espai per vèncer l'adversari, aquest no és l'espai per fer una campanya electoral. Aquest és un espai per mirar de ser útils a la ciutadania i per convèncer des del diàleg.

I vaig acabant, vicepresidenta, però ho vull fer també amb una reflexió que crec que és important. Crec que al Parlament s'ha de poder parlar de tot –de tot–, evidentment, dins dels marges dels drets humans. (*Sona el senyal acústic que indica que s'ha exhaurit el temps d'intervenció.*) Acabe, un segonet, vint segons. Al Parlament no hi pot haver ni censura ni autocensura, i aquest és un clam cap a dins i cap a fora. Perquè la llibertat és, sobretot, la possibilitat d'imaginar-nos un món millor. I el Parlament és l'espai on ho hem de fer possible. Sobretot –sobretot– ser molt conscients que Catalunya no es construeix des de l'enfrontament entre diferents, tampoc des de la lògica de guanyadors i vençuts, sinó des de la voluntat de ser en comú i de seguir sent un sol poble.

Moltes gràcies.
(*Aplaudiments.*)

La vicepresidenta primera en funcions de presidenta

Gràcies, diputada. A continuació, té la paraula, en nom del Grup Parlamentari de la Candidatura d'Unitat Popular - Un Nou Cicle per Guanyar, la senyora Montserrat Vinyets Pagès.

Montserrat Vinyets Pagès

Gràcies, vicepresidenta. Bona tarda a tothom. El 1931, el setanta-cinc per cent del cens electoral de Catalunya plebiscitava l'Estatut de Núria, un text oportunament retallat per l'Estat que restaurava, entre d'altres, la Generalitat i aquest Parlament, que es constituïa fa noranta anys amb una mesa presidida pel sempre recordat molt honorable Lluís Companys i Jover, assassinat més tard pel feixisme.

Des de la CUP destaquem que si hi ha alguna cosa a constatar en aquests noranta anys és que aquest Parlament vol fer coses per millorar les condicions de vida de les persones, però que, en canvi, les institucions de l'Estat estan a favor dels privilegiats. En els dies de constitució del Parlament, com en els nostres, la situació social del país era molt complicada. A més del fet que la filloxera havia devastat les vinyes catalanes, els contractes que regulaven l'accés a les terres per part dels pagesos que no podien comprar-les, com la rabassa morta, la parceria, els arrendaments, eren font d'inestabilitat. Els qui treballaven la terra es sentien absolutament desprotegits davant dels propietaris. Uns propietaris que havien fet l'agost amb la compra massiva de béns resultants dels processos de desamortització de terres del segle anterior –terres del clero, terres comunals–, propietaris que gaudien d'unes lleis que els possibilitaven l'extracció de renda de la terra a costa de la misèria dels pagesos.

Avui, noranta anys després, també es senten desprotegits els llogaters d'aquest país, els nets, precisament, d'aquells qui van ser expulsats del camp per no poder accedir a les terres i es van veure obligats a anar a viure a les ciutats. I ara han de fer

el camí invers una altra vegada, desarrelant-se de nou del lloc on hi han construït la vida, i es senten desprotegits davant d'uns propietaris en forma de voltors que han fet l'agost amb les desamortitzacions contemporànies, la compra massiva de béns resultants del rescat de les entitats bancàries amb una única finalitat: l'extracció de renda, ara de la terra fèrtil transformada en habitatges.

De la mateixa manera que el malestar dels rabassaires va motivar que el 1934 aquest Parlament aprovés per 56 vots a favor i cap en contra la llei de contractes de conreu, on s'apujaven els límits de les durades dels contractes, on es posaven topalls als preus de la renda, on es donava la possibilitat de comprar terra després d'anys de treballar-la, el malestar de les llogateres d'habitatges dels nostres dies també va fer que aquest Parlament aprovés el 2020 la llei de contenció de rendes, les dues lleis descafeïnades des de la perspectiva d'aquells pagesos i dels sindicats d'habitatge actuals, perquè no entren a qüestionar la propietat privada, però que suposen una clara conquesta de drets. I, tot i ser fruit del consens molt ampli d'aquesta cambra, van ser discutides virulentament pels grans propietaris sota l'argument de la falta de competències de la Generalitat, com a excusa per poder perpetuar privilegis.

La del 34 va ser portada al Tribunal de Garanties Estatutàries pel Govern republicà espanyol; també gràcies a la feina dels diputats de la Lliga. Tribunal de Garanties que al juny d'aquell any va declarar que Catalunya no tenia competència per dictar la llei de contractes de conreu. Amb la presentació del recurs, l'Estat tombava la balança cap a la banda de defensa dels interessos dels poderosos. Com a resposta a la sentència, uns dies més tard –no gaires– es va convocar el Parlament per tornar a aprovar aquesta llei de contractes de conreu, sense moure'n ni un punt ni una coma i dient que s'aplicaria de forma retroactiva. Es va portar al Parlament i es va aprovar, «mentre» –com explicava un cronista de l'època– «en aquella tarda del mes de les ginestes i de les espigues, a la vasta plaça enjardinada del Palau de la Ciutadella, amb la gràcia i la riquesa de la seva arquitectura neoclàssica, bullia una multitud de gent pagesa, una colla d'homes abillats de segadors i la falç al puny repartiren daurades espigues de blat tretes de les garbes amuntegades en un camió.» La llei de contenció de rendes, fruit també d'un ampli consens d'aquesta cambra, també ha sigut impugnada al Tribunal Constitucional pel Govern més progressista de la història, que també el tribunal n'ha declarat la inconstitucionalitat per falta de competència. Com també fa una setmana, aquest Govern de dos grups progressistes ha decidit impugnar una nova llei feta per aquest Parlament de Catalunya.

I la resposta d'aquest Parlament, quina ha de ser, davant de tanta inconstitucionalitat? Doncs com van fer el 34, no acatar les sentències d'inconstitucionalitat, sinó promulgar una nova llei, com a mínim igual, i, per què no, millor que les anul·lades, per seguir fixant quins són els interessos que volem protegir, que per nosaltres estan ben clars, i són els interessos dels rabassaires del segle XXI.

Visca la terra!

(Aplaudiments.)

La vicepresidenta primera en funcions de presidenta

Gràcies, diputada. A continuació, atès que el Grup Parlamentari de VOX ha renunciat al seu torn de paraula, i sembla que també a assistir a aquest Ple solemne, passem, doncs, a la següent intervenció. I té la paraula, en nom del Grup Parlamentari de Junts per Catalunya, el diputat Albert Batet i Canadell.

Albert Batet i Canadell

Molt honorable presidenta Borràs; membres de la Mesa; molt honorable president Aragonès; consellers i conselleres; molt honorable president Pujol; president Mas; president Montilla; presidents del Parlament Rigol, De Gispert, Benach, presidenta Forcadell; exdiputats i diputades d'aquest Parlament de Catalunya, i diputats i diputades actuals, molt bona tarda a tothom. Avui, en seu parlamentària, commemorem noranta anys d'aquesta institució que representa la sobirania del poble de Cata-

lunya i que expressa la nostra voluntat persistent d'autogovernar-nos i que demostra el nostre compromís insubornable amb la democràcia i amb la llibertat amb Catalunya. Democràcia, llibertat i Catalunya.

La nostra història ens demostra que la defensa de la nostra sobirania és una lluita perseverant i constant d'aquest Parlament i d'aquesta nació. Aquest fil roig ve de lluny, perquè la nostra nació i el parlamentarisme sempre han anat de la mà. De fet, es considera que el parlamentarisme català és el més antic del món. Com va recordar Pau Casals fa cinquanta-un anys a l'Assemblea de l'ONU. Tenim com a precedent mil·lenari les assemblees de Pau i Treva i la Cort Comtal, que va donar lloc el 1283 a la constitució de les Corts Catalanes. Fins que Felip V va abolir-les el 1716 mitjançant el Decret de Nova Planta. I no va ser fins al 32 que Catalunya va recuperar la Generalitat, les nostres institucions pròpies, el Parlament de Catalunya, el Govern, la presidència de la Generalitat.

Per tant, commemorar noranta anys del Parlament de Catalunya és una celebració nacional. Però el Parlament ha viscut molts anys que han estat tacats de foscor. Com els fets del 34, com la Guerra Civil, com el franquisme o com l'aplicació de l'article 155 de la Constitució espanyola. Gairebé la meitat d'aquests noranta anys d'història, el Parlament de Catalunya ha tingut les seves portes tancades, ha vist dissolta la seva sobirania i suspesa la seva legitimitat, i ha calgut preservar la institució del Parlament de Catalunya des de l'exili.

A la vegada, tampoc volem deixar de recordar que vuit dels deu últims presidents de la Generalitat han estat represaliats. El president Companys va ser assassinat. Els presidents Macià, Irla i Tarradellas van haver d'exiliar-se. El president Pujol va ser empresonat. Els presidents Mas i Torra han estat inhabilitats. I el president Puigdemont, amb motiu del referèndum d'independència del primer d'octubre i la declaració d'independència aprovada per aquest Parlament el 27 d'octubre, continua a l'exili per reivindicar la legitimitat i la sobirania de les nostres institucions.

Així mateix, en termes diferents però igualment preocupants, el president Aragonès ha estat espiat de forma autoritzada per part del Govern de l'Estat espanyol, igual que altres diputats d'aquesta cambra, com jo mateix. Com també ha estat espiada a la presidenta Borràs, que a més és la primera presidenta del Parlament suspesa, injustificablement, de les seves funcions, en un fet sense precedents. Per cert, avui és un bon dia per recordar l'encertada iniciativa de considerar que la primera legislatura de l'era moderna va ser la de l'any 32. De la mateixa manera que al llarg de les catorze legislatures molts diputats han patit repressió de l'Estat espanyol, amb exili, presó o persecució. Des de Carles Pi-i Sunyer, Pau Romeva o Ventura Gassol, Alfonso Comín, Marta Mata, Salvador Martorell o Joan Ventura, Irene Rigau, passant per Turull, Rull, Sánchez, Forn, Junqueras, Romeva, Bassa, Meritxell Borràs, Carme Forcadell, Toni Comín, Clara Ponsatí, Marta Rovira o Anna Gabriel, fins al diputat Lluís Puig, que ha d'exercir la seva tasca de diputat des de l'exili. La llibertat dels diputats és la llibertat del Parlament i el respecte a la sobirania del poble de Catalunya.

Això demostra que hem de seguir lluitant i defensant la nostra sobirania cada dia. Només tindrem un Parlament plenament democràtic i funcional quan siguem un país plenament just i lliure, com es va demostrar, per exemple, amb la sentència del Tribunal Constitucional contra l'Estatut d'autonomia de Catalunya que va referendar el poble de Catalunya.

Acabo ja. Per això avui també és un bon dia per reivindicar la política i les nostres institucions. Avui celebrem noranta anys del Parlament. Reivindiquem l'autoestima i l'orgull de país, la bona política que s'ha fet en aquest Parlament, la política útil per construir i per fer avançar, malgrat la tutela de l'Estat espanyol. Des de la llei del català, de normalització lingüística, fins per disposar de mitjans de comunicació públics, a la llei de dotar-nos de policia pròpia dels Mossos d'Esquadra o fins

a l'aprovació de lleis avançades com la primera llei del canvi climàtic, o de la que aprovarem justament demà, la llei de la ciència.

Reivindiquem, doncs, les nostres institucions. Reivindiquem el Parlament de Catalunya, perquè som hereus d'un llegat immens, acompanyat de sacrificis personals i col·lectius en defensa de la nostra nació. Aquesta és la tasca i l'obligació que avui tenim l'honor immens de ser diputats del Parlament de Catalunya. Sense renúncies, com avui, ens fem pròpies les paraules del president Macià a la seva sessió constitutiva l'any 32. No donem un pas en fals ni cap pas enrere, que ens porti on el cor ens diu que vol anar Catalunya. Per la democràcia, per la llibertat, per Catalunya. Visca Catalunya lliure!

(Aplaudiments.)

La vicepresidenta primera en funcions de presidenta

Gràcies, diputat. Seguidament, té la paraula, en nom del Grup Parlamentari d'Esquerra Republicana, el diputat Josep Maria Jové Lladó.

Josep M. Jové Lladó

Gràcies, vicepresidenta. President Aragonès, presidents de la Generalitat, presidents, presidentes del Parlament de Catalunya, diputades i diputats d'ara i d'abans, bona tarda a tothom i moltes gràcies per acompanyar-nos. Som aquí avui per commemorar els noranta anys del Parlament de Catalunya, per recordar i reivindicar un fil històric d'una institució que naixia en uns anys plens d'esperança i que ressorgia de més lluny encara, d'una de les tradicions parlamentàries més antigues del món: les assemblees de pau i treva del segle XI. Som aquí, però, avui gràcies a tots aquells que ens han precedit i que van fer tot el que estava a les seves mans per donar al poble de Catalunya un parlament que representés les seves voluntats de llibertat i de justícia. És un vincle de reconeixement als primers que van convertir un arsenal, una fortalesa, un palau reial en aquesta casa oberta al servei de la democràcia, i els que l'heu defensada i els que encara la defenseu com un espai de paraula, seu de sobirania popular i garant del debat de les idees.

L'herència més preuada que tenim a les mans és mantenir viu l'esperit que va convertir un símbol de la repressió en la seu de la voluntat popular i un saló del tron reial en un hemicle parlamentari d'una república incipient, enyorada i anhelada. L'herència és saber-nos fil roig dels qui van lluitar perquè fóssim avui aquí, però al mateix temps que ens sabem deutors d'aquesta història, som plenament conscients, com ho érem als anys trenta i als vuitanta, que aquest anhel de sobirania que aquest Parlament representa sempre ha estat encotillat, tutelat i sovint escapat.

Reivindiquem aquests noranta anys d'història sabedors que tenim un parlament encara autònom, amb capacitats molt limitades. I alguns ho denunciem sempre. De fet, el nostre és l'únic grup parlamentari present en aquest hemicle des de l'any 1932, i des de llavors sempre hem defensat el mateix: llibertat nacional i justícia social, i sempre maldant per superar aquestes limitacions imposades a la seu de la nostra democràcia.

És en aquest edifici on han tingut lloc episodis fonamentals de la nostra història: aquesta batalla diària d'anelar llibertat i exercir-la i de veure-la arrabassada després. Va passar durant la Segona República amb la llei de contractes de conreus, que va ser l'avantsala de la suspensió del Parlament i la seva reconversió en caserna militar després dels fets d'octubre del 34. Va passar al darrer Ple de la República en un primer d'octubre, l'any 38, poc abans que el feixisme estronqués vides i llibertats. I va passar ara fa cinc anys quan la majoria d'aquesta cambra va aprovar les lleis de referèndum d'independència i de transició nacional i vam veure com es dissolia el Parlament per l'aplicació del funest article 155. Les conseqüències personals d'aquella passa endavant van ser: repressió, presó, causes obertes contra desenes de ciutadans, inhabilitacions i un exili que encara avui perdura.

Els avenços de llibertat, democràcia i empoderament sobirà han tocat amb l'immobilisme i l'oposició d'uns poders de l'Estat retrògrads, conservadors i uniformitzadors, que han respost amb ingerències, retallades i suspensions. Ho hem vist en múltiples ocasions els darrers temps en lleis socials com la del control dels lloguers, amb la creació de nous impostos o amb la mateixa reforma de l'Estatut l'any 2006. Ha passat així quan Catalunya legisla de forma pionera, quan anticipa canvis democràtics, socials i nacionals, quan avança al servei de la gent, quan capgira paradigmes i quan qüestiona privilegis. I, malgrat tot, el Parlament ha continuat legislant i expressant voluntat democràtica. Aquí s'ha avançat de manera molt decidida en la protecció de drets socials i col·lectius, legislant molt abans que ho fessin altres per tal d'aconseguir una societat sense cap tipus de desigualtat, malgrat saber que el camí que encara ens queda per recórrer és llarg.

Aquí també hem defensat sempre que la llibertat d'expressió és un dret irrenunciable i que al Parlament s'ha de poder parlar de tot. Però per defensar aquesta obvietat democràtica, hem vist meses del Parlament condemnades i fins i tot una presidenta, Carme Forcadell, a la presó per permetre debats parlamentaris sobre el dret a decidir i sobre l'autodeterminació. Un debat que tot just ahir feia vint-i-tres anys van defensar en solitari sense problemes tres diputats d'Esquerra Republicana de Catalunya, i que ara, quan és una voluntat majoritària al carrer i en aquesta cambra, és perseguit i prohibit. No tenim, doncs, normalitat democràtica ni parlamentària plenes.

Però això en cap cas no ha de menystenir ni la nostra representativitat ni la capacitat de canviar els marcs establerts i de transformar la realitat. A nosaltres ens toca reconèixer l'abnegació i la determinació de totes i tots els que ens heu precedit en la defensa d'aquests ideals. Per això avui, com fa noranta anys, podem seguir reivindicant aquesta institució com la seu de la sobirania popular. Una sobirania que aspirem plena.

La història ens exigeix mantenir-nos en la defensa de les llibertats nacionals, socials, civils i polítiques per a la ciutadania d'aquest país; continuar escrivint el guió de la utopia i assumir la responsabilitat de fer-la una realitat, com Lluís Companys, que en ser escollit el primer president del Parlament equiparava la joia i l'emoció a la responsabilitat, i ho feia amb aquestes paraules: «Nosaltres la veiem i ens fem capaços d'aquesta responsabilitat i no ens fa por. Posem els nostres cors a l'alçada del nostre deure.»

Diputades, diputats, ens toca a nosaltres encarrilar els deures i les utopies per fer d'aquest un país nacionalment lliure, sense desigualtats, net de corrupció i amb justícia per a tothom.

Visca Catalunya lliure!

Moltes gràcies.

(Aplaudiments.)

La vicepresidenta primera en funcions de presidenta

Moltes gràcies, diputat. Finalment, té la paraula, en nom del Grup Parlamentari Socialistes i Units per Avançar, el diputat Salvador Illa i Roca.

Salvador Illa i Roca

Senyora vicepresidenta, molt honorables presidents de la Generalitat, molt honorables presidents i presidents del Parlament de Catalunya, representants de diferents institucions que ens acompanyen avui, senyores i senyors diputats, el primer que vull fer, en nom del Grup Socialistes i Units per Avançar, en aquesta sessió solemne amb motiu del norantè aniversari de la constitució del Parlament de Catalunya, és agrair a totes aquelles persones que ara fa noranta anys van fer possible el restabliment del Parlament i a les que n'han format part durant aquest període de temps la seva feina i la seva dedicació. Han servit Catalunya, i servir Catalunya és un dels màxims honors als que es pot aspirar.

La commemoració del norantè aniversari ofereix un moment propici per fer balanç de la feina feta, per recórrer a la memòria i els records. Hi ha hagut en aquests noranta anys moments de tot. I és veritat que convé, de tant en tant, mirar d'on venim i fer una mena de replà en aquesta escala que anem pujant sense aturar-nos, en aquest esdevenir del temps, no? I és moment, a tenor d'algunes de les intervencions que hem vist, per reflexionar, certament. I és també un bon moment per reafirmar aquesta voluntat de ser del poble de Catalunya amb què Jaume Vicens Vives volia capturar l'essència del nostre poble, dels catalans, no?

Però jo avui voldria parlar de futur, perquè som aquí, senyores i senyors diputats, per encarar el futur, per encarar el futur de tots els ciutadans de Catalunya. I voldria fer, compartir amb vostès algunes consideracions, set en concret.

Primera consideració: veurem el que tenim. Veurem l'autogovern ampli, amb moltes possibilitats, amb moltes facultats que tenim.

Segona consideració: usem bé el que tenim. Fem servir bé l'autogovern de què disposem. A vegades, massa queixa i poca feina.

Tercera consideració: autoexigim-nos. Com ho podem fer millor? Com podem fer de forma excel·lent –no correcta, excel·lent– la nostra feina? Aquestes són les preguntes que ens hauríem de fer dia a dia.

Quarta consideració: tinguem ambició, però tinguem ambició realista, viable, possible. Perquè fixar horitzons impossibles és el camí segur a la frustració individual i col·lectiva.

Cinquena consideració: pensem sempre en la totalitat de Catalunya, en el conjunt de tots els ciutadans i ciutadanes de Catalunya. Legislem sempre pensant en tot Catalunya.

Sisena consideració: cooperem, col·laborem amb la resta d'Espanya i amb la resta d'Europa. Perquè el camí l'hem de fer plegats, més ara que estan atacant-se els valors europeus dels que formem part.

I setena i darrera consideració: tinguem sempre present el prestigi de les institucions, en particular d'aquest Parlament, amb el nostre treball, amb el nostre capteniment i amb el nostre llenguatge, amb la manera amb què ens expressem quan pugem a aquest faristol o quan intervenim des del nostre escó.

Que aquests noranta anys que avui commemorem siguin un estímul fructífer per encarar bé el futur de Catalunya i per servir de la millor manera possible el nostre país.

Moltíssimes gràcies.

(Aplaudiments.)

La vicepresidenta primera en funcions de presidenta

Gràcies, diputat. Per últim, un cop finalitzades les intervencions dels representants dels grups parlamentaris, té la paraula el president de la Generalitat de Catalunya.

El president de la Generalitat (Pere Aragonès i Garcia)

Moltes gràcies, vicepresidenta. Membres de la Mesa, conselleres i consellers del Govern de Catalunya, diputades i diputats, expresidents de la Generalitat, expresidents, presidenta del Parlament, exdiputades i exdiputats, representants del món econòmic, social i cultural, senyores i senyors, molt bon vespre a totes i a tots.

Ara fa noranta anys, el president Francesc Macià obria la sessió constitutiva del Parlament recordant les llibertats de Catalunya i encoratjant tots els diputats a prendre consciència de la transcendència del fet històric que estaven protagonitzant. «Sentiu-la, la joia d'aquest moment», deia. I continuava: «I, amb ella, la vostra responsabilitat i la vostra glòria. Hi ha un poble alçat al voltant vostre. Escolteu la seva vibració, recolliu els seus anhels, realitzeu les seves esperances. Res ni ningú no pot privar-vos, ara, de plasmar-li aquella Catalunya que, salvant-la de la inquietud del viure, el mena cap als ideals.» Aquestes són les primeres paraules del president

Macià en aquest Parlament; en aquest Parlament, en la seu que recull des d'aquell moment la voluntat democràtica del poble de Catalunya, la voluntat de ser del nostre poble, la voluntat sobirana de la nació catalana, del conjunt de la ciutadania del nostre país. Aquesta és la seu on neixen, es preserven i es defensen els drets i les llibertats dels ciutadans i ciutadanes, i els drets i les llibertats que ens corresponen col·lectivament com a nació.

Les paraules del president Macià són unes paraules solemnes, carregades de responsabilitat, però sobretot, també, unes paraules marcades per l'emoció del moment, per l'esperança i la il·lusió davant d'una conquesta democràtica sense precedents que responia a anys de lluita, de compromís, de perseverança en defensa dels ideals del catalanisme, en defensa també dels valors republicans, dels drets dels treballadors i treballadores i de l'emancipació de les classes populars. Eren paraules en defensa de la democràcia, en defensa de la llibertat, perquè tothom pugui viure una vida digna, amb justícia i prosperitat, amb oportunitats i benestar, una vida plena per a totes les persones que han decidit fer casa seva la petita part del món que avui és Catalunya.

Catalunya és la seva gent, amb les seves il·lusions, els seus maldecaps, els seus projectes de vida. És la suma de la vida de totes i tots nosaltres, ciutadans i ciutadanes que configurem un país plural i divers com el que sempre ha mostrat i representat aquest Parlament, amb tota la vocació de servei, amb tota la voluntat transformadora, amb tota l'ambició de construir els fonaments del país, d'enfortir els grans consensos sobre els quals s'assenten els pilars del que avui és Catalunya, que expliquen tot el camí que hem recorregut al llarg d'aquests noranta anys i, sobretot, ens empenyen a seguir enfortint el nostre compromís, la nostra perseverança i la nostra lluita per la democràcia i la llibertat.

Aquests noranta anys no han estat un camí fàcil. Hi ha moments d'enorme dificultat i amargor, com els quaranta anys de persecució i repressió del franquisme, amb la clausura d'aquest Parlament, d'aquest hemicicle; amb l'execució de diputades i de diputats, com el diputat Josep Fàbrega; la immensa mostra de compromís i fidelitat amb el país del president Irla, assumint la presidència de la Generalitat després de l'assassinat del president Companys, també diputat d'aquesta cambra, i amb una Europa en aquell moment ocupada pel nazisme.

Hi ha hagut moments també de veure, de viure la frustració de protagonitzar com es retallava l'Estatut, menystenint la voluntat de la ciutadania de Catalunya expressada a les urnes i, més recentment, amb l'empresonament de la presidenta Forcadell pel seu compromís amb el referèndum de l'U d'Octubre, pel seu compromís amb la democràcia i la llibertat.

Però al costat d'aquestes situacions enormement difícils, sempre hi ha moments extremadament emocionants, que ens demostren que, malgrat les dificultats, malgrat que a vegades costi obrir camí, malgrat que a molts ens agradaria avançar més i més ràpid, la llibertat i la democràcia sempre s'acaben obrint pas, sempre acaben traçant un camí ample on pot transitar el país sencer, on pot avançar la Catalunya sencera.

Moments com la sessió constitutiva del Parlament de Catalunya d'ara fa noranta anys, com el restabliment del Parlament el 1980, restabliment del Parlament i de la Generalitat –no creació, restabliment del Parlament i de la Generalitat– les institucions republicanes que van sobreviure al franquisme. En un restabliment del Parlament, en una sessió presidida pel president Tarradellas. En moments com l'ampli consens que vam ser capaços de bastir entorn de l'Estatut del 30 de setembre de 2005, que les retallades van trencar però que van obrir el camí a cada vegada més ciutadans i ciutadanes cap a la república catalana.

I moments com tots els actes de sobirania que han sortit d'aquest Parlament per tal que la ciutadania de Catalunya decideixi democràticament i en llibertat quin ha de ser el futur polític del país. Avui, noranta anys després, seguim aquí amb tota la voluntat de ser, de servir a la ciutadania els seus drets i les seves llibertats, amb el ma-

teix compromís i la mateixa perseverança que fa noranta anys va permetre iniciar el camí de la democràcia i de la llibertat de la mà de la Generalitat de Catalunya i d'aquest Parlament, les institucions pròpies del país, que ens han fet avançar com mai, que ens representen a totes i a tots, que representen la Catalunya sencera i on, de forma col·lectiva, decidim i construïm el futur del país.

Fa noranta anys vam començar a obrir el camí de la democràcia i la llibertat. Un camí que busca que tothom avanci, que busca oferir a tota la ciutadania benestar i prosperitat, que busca oferir a totes i a tots una vida millor, una vida més fàcil, més amable, més feliç. Per això, mai hem de deixar d'obrir camí amb decisió, amb convenciment i, sobretot, amb la voluntat inequívoca d'avançar, d'impulsar el país sencer, sense deixar ningú enrere. Perquè és així com es construeix un país de ciutadans i ciutadanes lliures, perquè és així com construirem un país plenament lliure.

Moltes gràcies a totes i a tots.

Visca Catalunya i visca la llibertat!

(Aplaudiments.)

La vicepresidenta primera en funcions de presidenta

Moltes gràcies, president.

Abans d'aixecar aquesta sessió solemne, vull recordar-los que tot seguit tindrà lloc, al Saló Gris de Passos Perduts, la inauguració de l'exposició «90 anys de la constitució del Parlament de Catalunya».

I per acabar, els convido ara a cantar *Els segadors*, el nostre himne nacional, juntament amb el quartet vocal del Conservatori del Liceu.

(Entra el quartet vocal del Conservatori del Liceu i interpreta Els segadors. La cambra, dempeus, els acompanya. Aplaudiments forts i perllongats.)

La sessió s'aixeca a les set del vespre i sis minuts.

